

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PREVENIRE ȘI
COMBATERE A VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA
FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

RAPORT

privind evaluarea nevoilor specialiștilor din
domeniul prevenirii și combaterii
violentei față de femei și violentei în familie

Chișinău, 2025

Acest raport a fost elaborat în baza colectării informației relevante de la profesioniștii care fac parte din echipele multidisciplinare, prin intermediul unui Formular de evaluare a nevoilor specialiștilor din domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie.

Eșantionul include un număr semnificativ (843 persoane) de specialiști din structurile Ministerului Afacerilor Interne, precum și din domeniul asistenței sociale și reprezentanții probațiunii reflectând o rețea intersectorială de actori implicați în prevenirea și combaterea violenței în familie. Totodată, majoritatea respondenților provin din Inspectoratele teritoriale de poliție (785 persoane). Ceea ce arată o implicare a sistemului de aplicare a legii în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Introducere

Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, în conformitate cu prevederile legale, desfășoară anual procesul de evaluare și monitorizare a nevoilor de formare continuă a specialiștilor care activează în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

În acest context, ne propunem să colectăm informații relevante de la profesioniștii care fac parte din echipele multidisciplinare¹, prin intermediul unui Formular de evaluare a nevoilor specialiștilor din domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie.

Aceste informații ne permit să identificăm cele mai stringente necesități de instruire pentru a oferi soluții eficiente întru consolidarea capacităților profesioniștilor implicați în protecția victimelor și prevenirea fenomenului violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Scopul acestei analize este de a identifica și analiza următoarele aspecte:

1. Determinarea lacunelor de competențe și identificarea zonelor în care profesioniștii au nevoie de instruire suplimentară pentru a fi mai eficienți în munca lor;
2. Evaluarea importanței cursurilor de formare inițială și continuă privind violența față de femei și violenței în familie în rândul respondenților din diferite organizații și instituții;
3. Identificarea relației dintre atitudinile respondenților care au urmat cursuri de formare primare sau continue față de fenomenul violenței pentru dezvoltarea programelor de formare adecvate;
4. Crearea unor programe de instruire care să răspundă nevoilor identificate și să îmbunătățească competențele profesioniștilor;
5. Identificarea relației dintre diferite subdiviziuni și factorii care împiedică activitatea în domeniul combaterii violenței;
6. Îmbunătățirea intervențiilor și asigurarea că intervențiile și strategiile utilizate în prevenirea și combaterea violenței domestice sunt bazate pe cele mai bune practici și cunoștințe actualizate;
7. Creșterea eficienței și eficacității și asigurarea că resursele sunt utilizate eficient și că profesioniștii sunt bine pregătiți pentru a face față provocărilor din domeniu.

Informații specifice

¹Echipă multidisciplinară teritorială din cadrul Sistemului național de referire - pct. 2, cifra 7), conform HG 228/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire.

Analiza este realizată în baza a 843 de răspunsuri completate online de către reprezentanții instituțiilor publice cu competențe de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Instituții participante la completarea formularului de evaluare a nevoilor specialiștilor din domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie:

- APL nivelul I (administrație locală) – 2;
- ATAS – 7 persoane;
- STAS – 28 persoane;
- IGM – 16 persoane, indicând implicarea specialiștilor din migrație în protecția grupurilor vulnerabile;
- INJ – 785 persoane
- „Altă situație” – 5 persoane (Inspectoratul Național de Probațiune, Poliția de Frontieră).

Funcția/Poziția ocupată

Cele mai frecvente funcții fiind:

- Ofițer superior -203 respondenți;
- Subofițeri superior 303 respondenți;
- Șefi, șefi interimari, șefi adjuncți – 89 respondenți.

Concluzie: majoritatea sunt cadre de execuție cu responsabilități directe în identificarea, investigarea și referirea cazurilor de violență.

Experiența în domeniu

Nu toți respondenții au menționat experiența în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Datele cumulate arată o diversitate mare de vechime în muncă:

- 1-3 ani – aproximativ 100 respondenți (începători sau recent implicați în domeniu);
- 4-6 ani – circa 80 persoane (nivelul intermediar de experiență);
- 10-15 ani – 35+ persoane (profesioniști cu experiență consolidată).

Concluzie: grupul combină experiență practică cu o bază semnificativă de personal nou – ceea ce justifică o *necesitatea unei curricule adaptate pe niveluri de competență*.

Prelucrarea datelor (sinteză tematică)

Datele cumulate în cadrul chestionarului prezintă următoarea informație:

Participarea la formare (inițială și continuă)

Majoritatea respondenților au participat la formări anterioare, dar califică pregătirea drept parțial suficientă.

- Formare inițială: rata de participare este ridicată (majoritatea răspunsurilor sunt „Da”).
- Formare continuă: participarea este bună și în creștere comparativ cu 2024 unde constituie 10-15%, rămâne însă loc de extindere.

La întrebarea din cadrul **Formularului de evaluare a nevoilor specialiștilor din domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie:** „Ați participat la programe de formare inițială în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și

violenței în familie?” conform răspunsurilor colectate, se constată că o proporție semnificativă dintre specialiștii chestionați 259 - **nu** au beneficiat de programe de formare inițială în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie. Majoritatea respondenților au menționat că pregătirea lor profesională de bază nu a inclus module tematice dedicate acestui subiect, iar cunoștințele au fost acumulate ulterior prin experiență practică. Iar 584 de respondenți au participat în programe de formare inițială ceea ce constituie 69,3 % din totalul de respondenți.

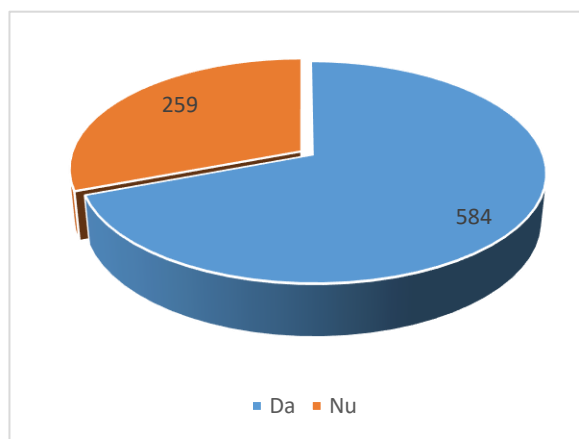

Figura 1: Număr de persoane care AU participat sau Nu au participat la programe de formare inițială

Această constatare evidențiază necesitatea integrării componentelor de formare inițială privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie în Programul Național de consolidare a capacităților echipelor multidisciplinare destinat specialiștilor de profil (asistență socială, psihologie, drept, ordine publică, sănătate etc.).

La întrebarea „Ați participat la programe de formare continuă în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie?”, 428 de respondenți (aproximativ 51%) au declarat că **au participat** la astfel de programe, iar 415 respondenți (circa 49%) au indicat că **nu au beneficiat** de formare continuă în acest domeniu.

Rezultatele relevă un grad relativ echilibrat de participare, însă proporția însemnată a celor care nu au accesat oportunități de instruire continuă indică existența unor lacune semnificative în actualizarea și consolidarea competențelor profesionale. Situația poate fi atribuită accesului inegal la programe de instruire, lipsei ofertelor periodice adaptate nevoilor specialiștilor din teritoriu, sau resurselor limitate pentru participarea la formări specializate.

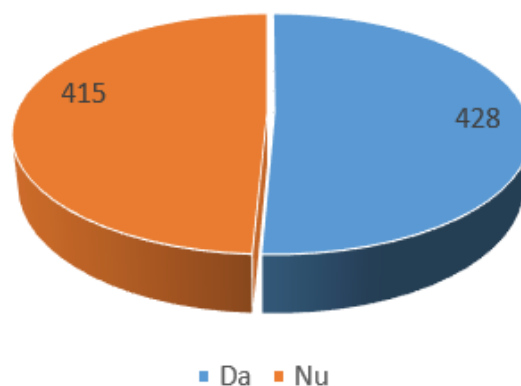

Figura 2: Număr de persoane care AU participat sau Nu au participat la programe de formare continuă

Deși o parte semnificativă a specialiștilor au beneficiat deja de instruire, este necesară instituționalizarea formării continue în domeniul violenței față de femei și violenței în familie, pentru a asigura o pregătire unitară, actualizată și sustenabilă a tuturor actorilor implicați în sistemul de prevenire și intervenție.

Percepția asupra formării (calitate, relevanță, importanță)
(Scala 1–5; 5 = foarte bun/în mare măsură/foarte important)

- Calitatea pregătirii percepute: ~3,82/5;
- Corespunderea cu necesitățile: ~3,78/5;
- Importanța formării pentru funcție: ~4,27/5.

Concluzie: participanții consideră formarea bună și relevantă, iar importanța pentru funcție este foarte ridicată. Se confirmă direcția de profesionalizare continuă.

Indicator	Media (1-5)	Nr răspunsuri valabile
Calitatea pregătirii percepute	3,82	843
Corespunderea cu necesitățile	3,78	843
Importanța formării pentru funcție	4,27	843

Nivelul competențelor pe domenii (auto-apreciere, 1–5)

Mediile arată un profil solid, cu puncte forte și zone de consolidat. Iată tendința generală:

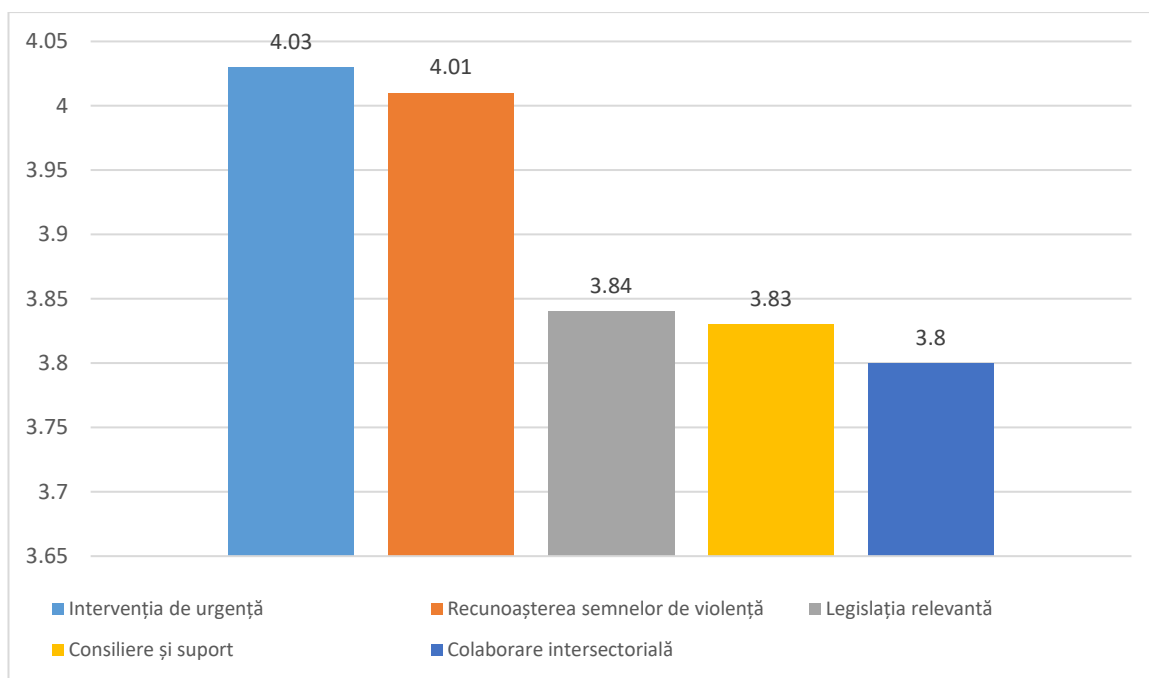

Figura 3: Aprecierea nivelului de competență profesională

Concluzie: abilitățile declarate sunt mai ridicate în zona operațională imediată (recunoaștere, intervenție) și juridic-procedurală, iar consilierea și colaborarea intersectorială rămân domenii în care formarea practică aduce cel mai mare câștig.

Nivelul perceput de competență este mai scăzut în domenii precum:

- Tehnici de consiliere și suport psihologic;
- Identificarea și referirea cazurilor;
- Proceduri de raportare intersectorială;

Domenii cu scoruri mai ridicate: Legislația relevantă și intervenția de urgență.

Tematicile suplimentare propuse includ:

- Managementul de caz;
- Lucrul cu agresorii;
- Evaluarea riscului și planificarea siguranței;
- Formare specifică pentru colaborare intersectorială.

Narațiune interpretativă

1. Participarea inițială rămâne înaltă; continuă este bună și trebuie consolidată. Oferta este dominată de formate scurte (2–3–5 zile, 8–12 ore), iar programele lungi (luni) apar mai rar. Pentru abilități practice (consiliere, management de caz, colaborare), exercițiul repetat și supervizarea sunt cruciale – sugerând nevoia de module iterative.
2. Indicatorii de calitate (~3,82) și relevanță (~3,78) confirmă că direcția tematică este potrivită, însă există spațiu de creștere spre 4,2–4,4 prin adaptare la nevoi locale (ex. protocoale comune, studii de caz din teritoriu, micro-simulări).
3. „Intervenția de urgență” și „recunoașterea semnelor” sunt un rezultat al clarificării procedurilor. Consilierea și colaborarea rămân sub aceste niveluri; aici recomandăm învățare practică asistată (feedback structurat, instrumente standard).
4. Organizatorii principali includ Academia „Ștefan cel Mare” / Academia de Poliție și cursuri tematice dedicate. Diversitatea duratelor e utilă, însă pentru schimbare de comportament modulele scurte trebuie completate cu follow-up (supervizare, mentorat, sprijin metodic etc.).

Principalele obstacole întâmpinate în activitatea de prevenire și combatere a violenței
 Analiza textuală a celor 834 de răspunsuri individuale evidențiază următoarele frecvențe:

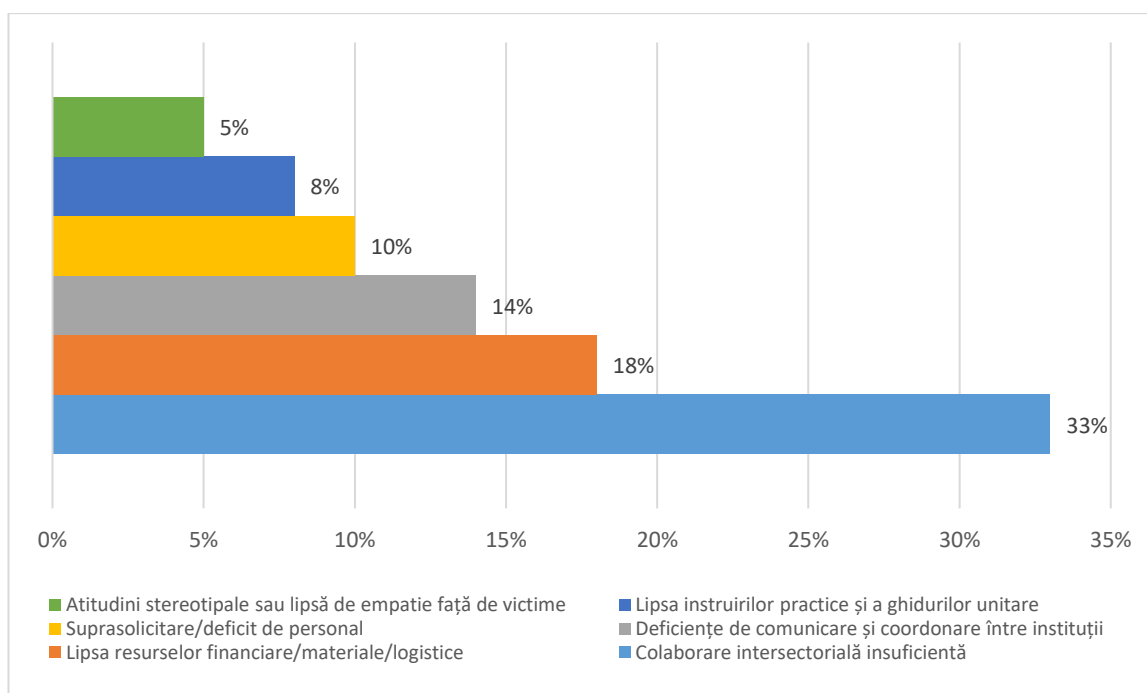

Figura 3: Obstacolele întâmpinate în activitatea specialiștilor din domeniul prevenirii și combaterii violenței

Cea mai frecvent semnalată problemă este *colaborarea intersectorială insuficientă*, menționată în peste 270 de cazuri (aproximativ 33%). Aceasta reflectă dificultăți în asigurarea unei cooperări eficiente între instituțiile implicate – asistență socială, poliție, sistemul medical și cel educațional – în procesul de identificare, intervenție și monitorizare a cazurilor de violență.

O altă dificultate majoră, raportată de aproximativ 18% dintre respondenți, este *lipsa resurselor financiare, materiale și logistice* necesare pentru desfășurarea activităților de prevenire și intervenție. Aceasta limitează capacitatea specialiștilor de a oferi sprijin prompt și adecvat victimelor.

De asemenea, *deficiențele de comunicare și coordonare între instituții* au fost menționate în peste 120 de răspunsuri ($\approx 14\%$), subliniind necesitatea îmbunătățirii mecanismelor de schimb de informații și de acțiune comună între structurile responsabile.

Un procent semnificativ, de circa 10%, a invocat *suprasolicitarea profesională și deficitul de personal*, fapt care afectează calitatea intervențiilor și capacitatea de răspuns rapid la cazurile raportate. În plus, *lipsa instruirilor practice și a ghidurilor unitare de intervenție* ($\approx 8\%$) indică nevoia de consolidare a competențelor profesionale prin formări aplicative și documente metodologice standardizate.

Într-un număr mai redus de cazuri ($\approx 5\%$), respondenții au semnalat *atitudini stereotipale sau lipsa de empatie față de victime*, aspect care relevă persistența unor bariere culturale și necesitatea instruirii periodice axate pe schimbarea de atitudini și abordarea victimelor dintr-o perspectivă bazată pe drepturile omului.

În ansamblu, rezultatele evidențiază faptul că, deși există un nivel vizibil de implicare și conștientizare în rândul profesioniștilor care activează în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie, persistă un set de obstacole majore de natură sistemică ce afectează eficiența intervențiilor.

Principalele dificultăți identificate nu sunt determinate de lipsa de competență individuală, ci de disfuncționalități la nivel instituțional și intersectorial. Cea mai frecvent semnalată problemă vizează colaborarea insuficientă între sectoare – în special între Poliție, Asistență Socială, Justiție și Sănătate. Lipsa unor mecanisme clare de comunicare și cooperare, precum și absența procedurilor comune și a protocoalelor operaționale, generează întârzieri în reacția instituțiilor și afectează continuitatea sprijinului acordat victimelor.

De asemenea, dimensiunea resurselor umane și financiare reprezintă un factor critic. Numeroși participanți au semnalat deficitul de personal specializat, volumul ridicat de muncă și lipsa mijloacelor logistice adecvate pentru a asigura o intervenție promptă și complexă. În multe localități, serviciile de suport sunt limitate teritorial sau depind de proiecte temporare, ceea ce fragilizează rețeaua locală de prevenire și asistență. Totodată, lipsa standardizării intervențiilor – prin ghiduri, proceduri și instrumente comune – determină practici neuniforme între instituții și profesioniști. Această situație afectează calitatea răspunsului interinstituțional și limitează monitorizarea coerentă a cazurilor.

În completare, un număr redus, dar semnificativ de respondenți, a menționat persistența atitudinilor stereotipale și a lipsei de empatie în abordarea victimelor, aspect ce subliniază necesitatea formărilor periodice axate pe dimensiunea etică și atitudinală a intervenției.

Tematicile de formare continuă considerate necesare pentru dezvoltare profesională:

Analiza lexicală și tematică a răspunsurilor indică următoarele domenii prioritare:

1. Managementul cazurilor de în familie (inclusiv evaluarea riscului și planul de siguranță);
2. Consiliere psihologică și comunicare empatică cu victimele;
3. Colaborare și intervenție intersectorială;
4. Legislația actualizată privind violența în bază de gen și protecția victimelor;
5. Lucrul cu agresorii și programele de reabilitare;
6. Etică profesională, comunicare nonviolentă, inteligență emoțională;
7. Tehnici moderne de raportare și documentare digitală (formulare, instrumente informatice);
8. Intervenție în situații de urgență și criză;
9. Aspecte de migrație, refugiu și violență în context transfrontalier;

10. Prevenire comunitară și campanii educative.

Se observă o orientare clară spre dezvoltarea competențelor practice, complementară formării teoretice anterioare. Participanții caută mai multă aplicabilitate concretă și exercițiu în simulări, nu doar informare.

Tematica „colaborării intersectoriale” apare simultan ca obstacol și necesitate de instruire, ceea ce confirmă nevoia strategică de intervenție coordonată.

Concluzie: În anul 2025, direcția dominantă a cererii de formare continuă se concentrează pe instrumente aplicate de intervenție, cooperare și consiliere, cu accent pe abordarea integrată a cazurilor.

Alte aspecte menționate privind formarea profesională

Deși majoritatea respondenților au completat domeniile standard, aproximativ 15–18% au adăugat observații suplimentare, printre care:

- Necesitatea de supervizare profesională periodică pentru personalul implicat în cazuri complexe;
- Dorința de schimburi de experiență inter-raionale/ interinstituționale;
- Solicitări pentru ghiduri și materiale metodologice unificate;
- Cerințe pentru evaluări post-instruire și feedback personalizat;
- Propuneri pentru formări tematice adaptate specificului fiecărei funcții (polițist, asistent social, psiholog etc.).

Concluzie: Specialiștii manifestă un interes clar pentru profesionalizare continuă și învățare reflexivă, evidențiind nevoia de mentorat, supervizare și standardizare metodologică.

Disponibilitatea pentru participare la viitoare programe de formare

Rezultate statistice:

Răspuns	Număr	Procent
Da	669	78.9%
Nu	164	19.3%
Da / Nu (nedecis)	10	1.2%

Un procent covârșitor ($\approx 79\%$) este dispus să participe activ la noi formări, ceea ce confirmă motivația profesională ridicată.

Cei care au răspuns negativ invocă, în comentarii, lipsa timpului, volum de lucru mare și suprasolicitare, nu lipsă de interes.

Analiza Formularului de evaluare a nevoilor specialiștilor din domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie a evidențiat cinci deficiențe sistemice critice care limitează eficiența Echipelor multidisciplinare:

1. Subreprezentarea violenței digitale în curricule și proceduri;
2. Absența abordărilor sensibile la traumă în instruirile juridice și polițienești;
3. Monitorizarea axată pe volum, nu pe calitate, ceea ce limitează măsurarea impactului;
4. Neglijarea bunăstării profesionale și a supervizării, sporind riscul de epuizare;
5. Lipsa unor mecanisme de finanțare durabilă pentru instruirea continuă.

Concluzii generale:

1. Interes ridicat pentru învățare și profesionalizare: *aproape 8 din 10 specialiști își doresc continuarea formării.*
2. Deficitul principal este structural: lipsa resurselor, a cooperării și a standardizării metodologice afectează eficiența intervențiilor.
3. Tematicile solicitate coincid cu lacunele identificate: formarea trebuie să fie practică, centrată pe studii de caz, colaborare și consiliere aplicată.
4. Participanții conștientizează importanța competențelor emoționale (comunicare empatică, gestionarea stresului, inteligență emoțională) în relația cu victimele și agresorii.
5. Exprimă dorința pentru un cadru de supervizare și reflecție profesională – semn al maturității profesionale și al orientării spre calitate.

Recomandări strategice:

1. Crearea unui Program Național de Formare:
 - Module tematice obligatorii: *Identificare și referire, Consiliere și comunicare empatică, Colaborare intersectorială, Managementul de caz, Raportare digitală.*
 - Niveluri diferențiate (inițial/mediu/avansat), cu certificare unitară.
 - Elaborarea și implementarea unor module introductive obligatorii pentru personalul nou angajat în servicii care intervin în cazurile de violență, astfel încât specialiștii să dispună de cunoștințele și competențele de bază necesare încă de la începutul activității profesionale.
2. Introducerea componentelor de supervizare și mentorat:
 - Organizarea de sesiuni trimestriale de supervizare profesională;
 - Implicarea experților din justiție, psihologie, migrație;
 - Crearea unei rețele de mentori interinstituționali.
3. Consolidarea cooperării intersectoriale:
 - Elaborarea unui manual comun de intervenție;
 - Exerciții de simulare comune (Poliție–Asistență Socială – Justiție – Sănătate);
 - Introducerea „studiilor de caz intersectoriale” ca metodă standard în toate formările.
4. Asigurarea resurselor logistice și digitale:
 - Platformă națională online de formare continuă și raportare;
 - Acces la materiale vizuale, video-cazuri și instrumente interactive.
5. Extinderea tematicilor emergente:
 - Formări privind *lucrul cu agresorii, migrația și violența transfrontalieră, comunicare interculturală;*
 - Abordarea componentelor de *echilibru emoțional și prevenirea burnoutului* la personalul de intervenție.
6. Consolidarea sistemului de protecție al victimelor violenței:
 - Instituționalizarea mecanismelor de colaborare intersectorială, inclusiv prin acorduri și protocoale clare de cooperare;
 - Asigurarea clarității privind rolul și responsabilitățile fiecărui membru implicat;
 - Asigurarea formării continue și a supervizării profesionale pentru specialiști;
 - Alocarea de resurse financiare și logistice stabile, menite să susțină durabilitatea intervențiilor;

- Standardizarea procedurilor de intervenție și dezvoltarea unui sistem unitar de colectare și raportare a datelor.